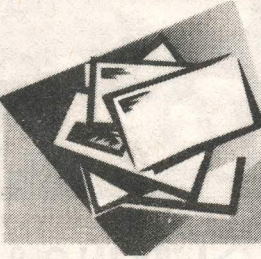

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	23 มิ.ย. 2556	43	15604	5

จดหมายเหตุ ล้านนา

“มนแกวด”

“มน” ภาษาล้านนาหมายถึง “กลม” ในภาษาไทยกลางอาจจะดูเอาผลของส้มเขียวหวาน ส้มโอ แดงโม เป็นต้น แต่เป็น “มนแกวด” ท่านต้องดูเอาลูกสนักเกอร์ก็แล้วกัน ความกลมของลูกสนักเกอร์ทำให้เรามองไม่เห็นเหลี่ยม เห็นมุมของลูกสนักเกอร์ได้ เพราะความกลมของตัวเอง แต่นักกีฬาสนักเกอร์หรือบิลเลียดกลับมองลูกกลม ๆ นั้นเหลี่ยมมีมุมขึ้นมาได้ ซึ่งก็เป็นความสามารถพิเศษหรือความสามารถเฉพาะตัว ลูกกลม ๆ เช่น ลูกโบว์ลิ่ง ลูกบอลล์ ลูกวอลเลย์บอล ลูกบาส เป็นต้น ลูกดังกล่าวมันสามารถกลิ้ง เด้ง หรือเคลื่อนที่ไปตามทิศทางราบ สูง ต่ำ แตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่ ภาษาล้านนาเรียกว่ามันกลิ้งไปตามสภาพแวดล้อมในบริบทในขณะนั้น ๆ ในภาษาพูดของชาวล้านนาคำว่า “มนแกวด” หรือ “กลมไม่มีที่ติ” และ/หรือเนียนจริง ๆ ซึ่งเป็นที่รู้จักและเข้าใจความหมายได้ไม่ยากนักของชาวล้านนาดั้งเดิม เพราะว่า “มนแกวด” ก็คือ “เนียนหรือแนบเนียนหรือจับไม่ได้ไล่ไม่ทัน” ถ้าพูดว่า “ไอ้แดงมนแกวด” ก็มีความหมายว่าเป็นบุคคลที่คบหา สมาคมไม่ได้ เพราะมันคือ กลม กลิ้งในความกลมของสิ่งต่าง ๆ เรายังมองเห็นเหลี่ยมเห็นมุมได้ แต่ความกลม (ปลิ้นปล้อน หลอกลวง) ในตัวบุคคลเราไม่สามารถมองเห็นได้ แต่ตัวของเขาเองสามารถมองเห็นได้ แสดงว่าแน่จริง ๆ เก่งจริง ๆ นั่นคือทำยังไงเขาจะจับไม่ได้ไล่ไม่ทัน

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	23 มิ.ย. 2556	43	15604	5

เรื่องของ “คนমনแกวด” ในสังคมล้านนาทั้งในอดีตและปัจจุบันมีหลากหลายมากมายในการที่จะหาทางหลบเลี่ยงให้ตนเองไม่ต้องรับผิดชอบในสิ่งที่ได้กระทำไปหรือจะพูดว่าหน้าด้านก็พูดได้ไม่เต็มปาก ยกตัวอย่างเช่น **กรณีที่หนึ่ง**มีกระต่ายชายคนหนึ่งมีนิสัยชอบไปหยิบยืมหรือหยิบสวຍเอาของบุคคลอื่นไปโดยไม่ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม เมื่อเจ้าของทราบและพยายามทวงถามทวงคืน ก็มักจะได้คำตอบว่า แล้วจะเอามาคืนให้ ฝ่ายเจ้าของก็รอว่าเมื่อไหร่จะเอามาคืนให้ รอแล้วรอเล่าก็ไม่นำมาคืนสักที พอเวลาเนิ่นนานไปก็ได้รับตอบเป็นนัย ๆ ว่าไม่ได้คืนอย่างแน่นอน ครั้นจะไปแจ้งความเอาผิด ก็ไม่กล้าไปแจ้งความ เพราะสิ่งของที่เอาไปนั้นไม่ได้มีราคาแพงอะไรมากนัก แต่

เป็นของที่ใช้อยู่ประจำ เป็นของที่รักและมีคุณค่าทางจิตใจ เมื่อทวงถามบ่อย ๆ ผู้ที่หยิบยืมไปเขาก็หนีหน้า ไม่มาให้เห็นหน้า ความโดยสรุปก็คือไม่ได้คืนอย่างแน่นอน **กรณีที่สอง**กระต่ายชายคนเดิมนั้นแหละ ไปยืมเงินหรือสตางค์ของคนที่ยังจำกันคุ้นกัน ยืมไปก็ไม่มากไม่มายอะไร ประมาณ 200 บาท และในตอนที่ยืมนั้นเขาก็บอกเหตุผล ความจำเป็นของการยืมเงินอย่างหน้าตาซื่อ ๆ เฉย ๆ และบอกว่า วันนั้นวันนี้จะเอามาใช้คืนให้ พอถึงวันครบกำหนดที่จะใช้คืน เขาก็ทำหน้าตาเฉย ๆ เหมือนกับไม่ได้มีอะไรเกิดขึ้น พอเขาถามก็มักจะผลัดวันไปเรื่อย ๆ จนเกิดเป็นภาษาพูดในเพลงหรือภาษาพูดโดยทั่วไปว่า “ฮาดิงจะหื้อ” หมายความว่าเขายินยอมจะให้จะชดใช้หรือคืนในสิ่งที่เขาได้พูดได้ตกลงไป แต่ไม่ได้กำหนดเวลาตายตัวแน่นอนว่าจะเป็นวันที่เท่าใด เวลาไหน จนคนที่เขาให้ยืมนั้นละลายปากของตนเองที่จะทวงเงินคืนเพียง 200 บาท พบหน้าเมื่อไหร่ ก็มักจะพูดว่า “ฮาดิงจะหื้อ ๆ วันนั้นมันบ้านี้เตื่อ วันพรุ่งนี้ทำจะนี้” แล้วก็พูดเสียงเบา ๆ อ้อมแอ้มฟังไม่ได้ศัพท์ แล้วก็จากไป” พูดง่าย ๆ ก็คือ 200 บาท ไม่ได้คืนอย่างแน่นอน จะว่ากล่าวได้เถียงเพื่อเอาเงินคืน เงินมันก็ไม่มากเท่าไร และ/หรือจะไปแจ้งความมันก็ได้ไม่คุ้มเสีย ดังนั้น ยอมเสีย ๆ ดีกว่า คิดว่าให้ทานกับหมามันไป ครั้งนี้คงเป็นครั้งเดียวและเป็นครั้งสุดท้าย ถือว่าซื้อบทเรียนราคาถูกก็แล้วกัน

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	23 มิ.ย. 2556	43	15604	5

“มนแกวัด” ในภาษาล้านนา ตามความคิดของผมในยุคสมัย
ปัจจุบันอาจเทียบได้หรือเหมือนกับพวกหลอกหลวง ต้มตุ๋นต่าง ๆ หรือ
พวก 18 หรือ 100 มงกุฏ ที่มีอยู่ในสังคมปัจจุบัน ซึ่งอาจจะแฝงมา
ในหลากหลายรูปแบบเพื่อเอารัดเอาเปรียบ เอาประโยชน์จากผู้อื่นที่
รู้เท่าไม่ถึงเล่ห์เหลี่ยม วิธีการที่ตนเองคิดขึ้นมา ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก
ในสังคม ทั้งนี้ ก็เพราะเหตุผลเพื่อความอยู่รอดของตนเอง
คนทุกระดับชั้นจะเสียเปรียบกลุ่มมีวิชาชีพต่าง ๆ และมีวิชาชีพก็มี
หลากหลายรูปแบบที่มาแบบไม่เปิดเผยตัว เช่นสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์
นิต และมาแบบเปิดเผยตนตัวอย่างแท้จริงและแนบเนียนจริง ๆ
จนเราคาดคิดไม่ว่าเป็นเช่นนั้น บางครั้งบางทีก็เป็นคติความขึ้นโรงขึ้น
ศาลฟ้องร้องกันทั้งทางแพ่งและอาญา เรื่องของคุณธรรมและ
จริยธรรมเอาไว้พูดกันทีหลัง ดังนั้น ท่านผู้อ่านก็ต้องระวังไว้พวก
“มนแกวัดให้ตี ๆ” บางครั้งบางทีก็อาจจะเสียทั้งตัวและใจ ตลอด
เสียทั้งทรัพย์สินเงินทองที่หามาได้ด้วยความทุกข์ยากลำบาก ทุกวันนี้
เราเห็นหน้ากัน แต่เราไม่รู้จิตใจความคิดความรู้สึกที่แท้จริงเป็นอย่างไร.

สมทบ พاجرทิศ

คณะเทคนิคการแพทย์ มข.